

שמות פרק כד

(יב) וַיֹּאמֶר יְקֹנֵק אֶל מֹשֶׁה עֲלֵי הַהָרָה וְהָיָה שָׁם וְאֶתְנָה לְךָ אֶת לַחַת הָאֶבֶן וְהַתּוֹרָה וְהַמִּצְוָה אֲשֶׁר פָּתַבְתִּי לְהוֹרְתָם: (יג) וַיִּקַּם מֹשֶׁה וַיְהוֹשֻׁעַ מִשְׁרָתוֹ וַיַּעַל מֹשֶׁה אֶל הַר הָאֱלֹהִים: (יד) וְאֶל הַזְּקֵנִים אָמַר שָׁבוּ לָנוּ בְּזָה עַד אֲשֶׁר נָשׁוּב אֲלֵיכֶם וְהָיָה אַהֲרֹן וְחֹר וְעִמְכֶם מִי בְעַל דְּבָרִים יִגַּשׁ אֲלֵהֶם: (טו) וַיַּעַל מֹשֶׁה אֶל הַהָר וַיִּכַּס הָעָנָן אֶת הַהָר: (טז) וַיִּשְׁכַּח כְּבוֹד יְקֹנֵק עַל הַר סִינַי וַיִּכְסְהוּ הָעָנָן שְׁשַׁת יָמִים וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִתּוֹךְ הָעָנָן: (יז) וַיִּמְרָאָה כְּבוֹד יְקֹנֵק כְּאִשׁ אֹכֶלֶת בְּרֹאשׁ הַהָר לְעֵינֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: (יח) וַיָּבֵא מֹשֶׁה בְּתוֹךְ הָעָנָן וַיַּעַל אֶל הַהָר וַיְהִי מֹשֶׁה בְּהָר אֲרֻבָּעִים יוֹם וְאֲרֻבָּעִים לַיְלָה:

רש"י

(יב) וַיֹּאמֶר ה' אֵל מֹשֶׁה - לאחר מתן תורה: **עלה אלי ההרה והיה שם** - ארבעים יום: **את לחת האבן והתורה והמצוה אשר כתבתי להורותם** - כל שש מאות ושלוש עשרה מצות בכלל עשרת הדברות הן, ורבינו סעדיה פירש באזהרות שיסד לכל דבור ודבור מצות התלויות בו: (יג) **ויקם משה ויהושע משרתו** - לא ידעתי מה טיבו של עד מקום הגבלת תחומי ההר, שאינו רשאי לילך משם והלאה, ומשם ויעל משה לבדו אל הר האלהים, ויהושע נטה שם אהלו ונתעכב שם כל ארבעים יום, שכן מצינו, כשירד משה (לקמן לב יז) וישמע יהושע את קול העם ברעה, למדנו שלא היה יהושע עמהם: (יד) **ואל הזקנים אמר** -

בצאתו מן המחנה: **שבו לנו בזה** - והתעכבו כאן עם שאר העם במחנה להיות נכונים לשפוט לכל איש ריבו: **חור** - בנה של מרים היה, ואביו כלב בן יפנה, שנאמר (דברי הימים א' ב' יט) ויקח לו כלב את אפרת ותלד לו את חור. אפרת זו מרים, כדאיתא בסוטה (יא ב'): **מי בעל דברים** - מי שיש לו דין: (טז) **ויכסהו הענן** - רבותינו חולקין בדבר. יש מהם אומרים אלו ששה ימים שמראש חודש עד עצרת יום מתן תורה: **ויכסהו הענן** - להר: **ויקרא אל משה ביום השביעי** - לומר עשרת הדברות, ומשה וכל בני ישראל עומדים, אלא שחלק הכתוב כבוד למשה, ויש אומרים ויכסהו הענן למשה ששה ימים לאחר עשרת הדברות, והם היו בתחלת ארבעים יום שעלה משה לקבל הלוחות, ולמדך, שכל הנכנס למחנה שכינה טעון פרישה ששה ימים: (יח) **בתוך הענן** - ענן זה כמין עשן הוא, ועשה לו הקב"ה למשה שבייל [חופה] בתוכו:

שמות פרק כה

(א) וַיְדַבֵּר יְקֹנֵק אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר: (ב) דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לָבוֹ וַתִּקְחוּ אֶת תְּרוּמַתִּי:

רש"י

ויתן אל משה וגו' - אין מוקדם ומאוחר בתורה. מעשה העגל קודם לצווי מלאכת המשכן ימים רבים היה, שהרי בשבעה עשר בתמוז נשתברו הלוחות, וביום הכפורים נתרצה הקב"ה לישראל, ולמחרת התחילו בנדבת המשכן והוקם באחד בניסן: **ככלתו** - ככלתו כתיב חסר, שנמסרה לו תורה במתנה ככלה לחתן, שלא היה יכול ללמוד כולה בזמן מועט כזה. דבר אחר מה כלה מתקשטת בעשרים וארבעה קשוטין, הן האמורים בספר ישעיה (ישעיה ג' יח - כד) אף תלמיד חכם צריך להיות בקי בעשרים וארבעה ספרים: **לדבר אתו** - החקים והמשפטים שבואלה המשפטים: **לדבר אתו** - מלמד שהיה משה שומע מפי הגבורה וחוזרין ושונין את ההלכה שניהם יחד: **לחת** - לחת כתיב שהיו שתיים שוות:

שמות פרק לא פסוק יח

וַיִּתֵּן אֶל מֹשֶׁה כְּכֹלְתוֹ לְדַבֵּר אֵתוֹ בְּהָר סִינַי שְׁנֵי לַחַת הַעֲדוֹת לַחַת אֶבֶן פְּתָבִים בְּאֶצְבַּע אֱלֹהִים:

Rabbi Brovender's Shiur is sponsored by Dr. Bernard & Robin Cohen

Visit www.atid.org/shiur for audio recordings, Podcasts, or to sign-up to receive sources in advance.

Visit www.WebYeshiva.org to sign up for Rabbi Brovender's fully interactive, online Yeshiva.

שמות פרק לב פסוק לד

וְעַתָּה לֵךְ נְחֵה אֶת הָעָם אֶל אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי לְךָ הַנֶּה מְלֹאכֵי יָלֶךְ לְפָנֶיךָ וּבְיוֹם פְּקֻדֵי וּפְקֻדָתֵי עֲלֵיהֶם חֻטְאֵתָם:

רש"י

אל אשר דברתי לך - יש כאן לך אצל דבור במקום אליך, וכן (מלכים א ב יט) לדבר לו על אדוניהו: **הנה מלאכי** - ולא אני: **וביום פקדי וגו'** - עתה שמעתי אליך מלכותם יחד, ותמיד תמיד כשאפקוד עליהם עונותיהם ופקדתי עליהם מעט מן העון הזה עם שאר העונות, ואין פורענות באה על ישראל שאין בה קצת מפרעון עון העגל:

שמות פרק לג פסוק יא

וְדַבֵּר יִקְנֹק אֶל מֹשֶׁה פְּנִים אֶל פְּנִים כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְשָׁב אֶל הַמַּחֲנֶה וּמְשַׁרְתּוֹ יְהוֹשֻׁעַ בֶּן נוּן יָעַר לֹא יָמִישׁ מִתּוֹךְ הָאֵהָל:

רש"י

ודבר ה' אל משה פנים אל פנים - ומתמלל עם משה: **ושב אל המחנה** - לאחר שנדבר עמו, היה משה שב אל המחנה ומלמד לזקנים מה שלמד. והדבר הזה נהג משה מיום הכפורים עד שהוקם המשכן ולא יותר, שהרי בשבעה עשר בתמוז נשתברו הלוחות, ובשמונה עשר שרף את העגל ודן את החוטאים, ובתשעה עשר עלה, שנאמר (שמות לב ל) ויהי ממחרת ויאמר משה אל העם וגו', עשה שם ארבעים יום ובקש רחמים, שנאמר (דברים ט יח) ואתנפל לפני ה' וגו', ובראש חדש אלול נאמר לו (שמות לד ב) ועלית בבקר אל הר סיני, לקבל לוחות האחרונות, ועשה שם ארבעים יום, שנאמר בהם (דברים י י) ואנכי עמדתי בהר כימים הראשונים וגו', מה הראשונים ברצון אף האחרונים ברצון, אמור מעתה אמצעיים היו בכעס. בעשרה בתשרי נתרצה הקב"ה לישראל בשמחה ובלב שלם, ואמר לו למשה סלחתי כדברך, ומסר לו לוחות אחרונות. וירד והתחיל לצוותם על מלאכת המשכן ועשאוהו עד אחד בניסן, ומשהוקם לא נדבר עמו עוד אלא מאהל מועד: **ושב אל המחנה** - תרגומו ותאב למשריתא, לפי שהוא לשון הווה, וכן כל הענין וראה כל העם - וחזן, ונצבו - וקיימין, והביטו - ומסתכלין, והשתחוו - וסגדין. ומדרשו ודבר ה' אל משה שישוב אל המחנה, אמר לו אני בכעס ואתה בכעס, אם כן מי יקרבים:

שפת אמת לפרשת נשא [תרנ"ה]

במדרש יקרה היא מפנינים מכ"ג שנכנס לפני ולפנים ת"ח קודם ע"ש. כי הגם שיש סדר מדריגות בעולם אבל התורה היא שמותיו של הקב"ה שנק' שלום. וכי תורת ה' תמימה. פי' תמימה שלימות. שיש בכל אות הכל. ולכן אין מוקדם ומאוחר בתורה כי הוא אחדות באלקי אחד. ולכן נסמכו פרשיות הללו מבחירת הלויים שהיו לפני מהדגלים. והכהנים במדריגה פנימיות יותר וכ"ג למעלה מכולם. ואח"כ פרשת נזיר שיכול כל איש ישראל להמשיך עליו הקדושה כמו קדושת כ"ג דכתיב נזר אלקיו על ראשו והוא בכח התורה כמ"ש כי יפליא בכח הדיבור בפה שהוא כח התורה בישראל. וע"ז איתא פי' הכי הביאני המלד חדריו אעפ"כ נגילה ונשמחה בך ביותר. ב"ך הוא כ"ב אתוין דאורייתא וקב"ה וישראל כולהו חד: